

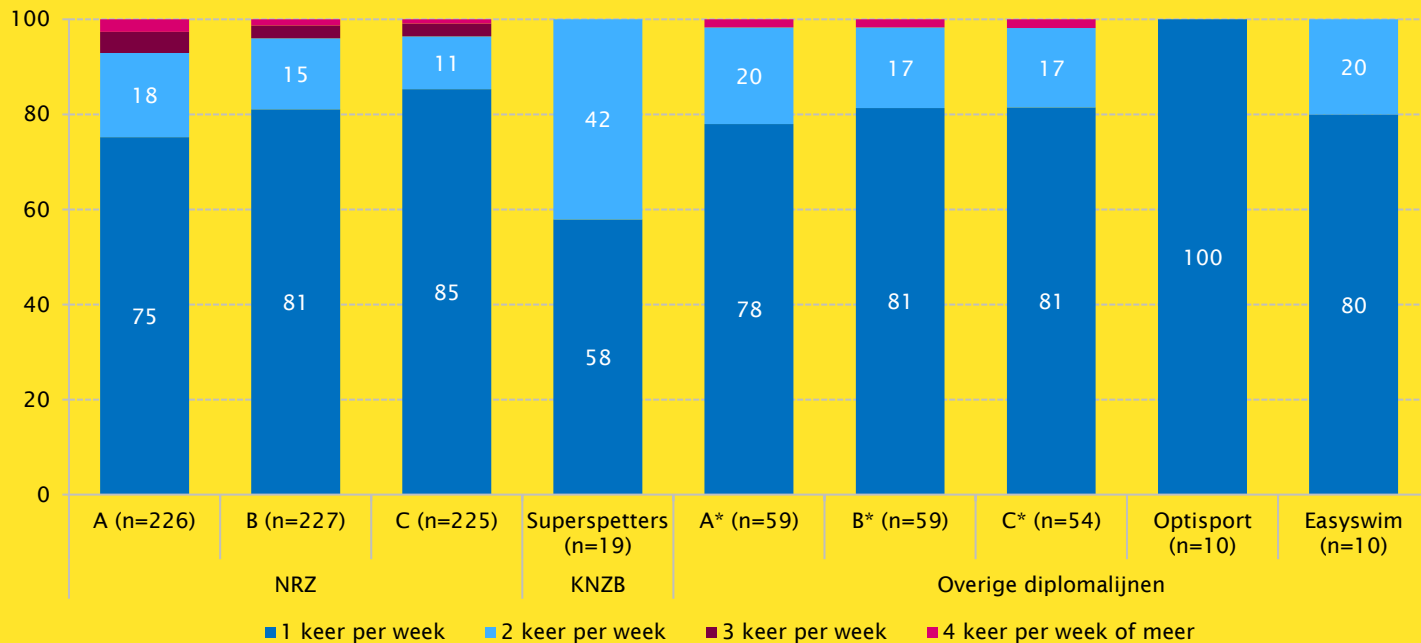
Zwemlesaanbieders 2022

Kenmerken van zwemles en opinie van zwemlesaanbieders

Factsheet 2023/6

Eef Hollander en Marthe Westerbroek

Figuur 1 Frequentie zwemlessen per type zwemdiploma (in procenten)

* Hieronder vallen de diploma's van ENVOZ, ZON en eigen zwemdiploma's
Bron: Mulier Instituut, Vragenlijst zwemlesaanbieders, 2022.

Het Nationaal Plan Zwemveiligheid (NPZ) heeft als ambitie de zwemveiligheid in Nederland te vergroten.¹ Naar aanleiding van dit plan monitort het Mulier Instituut verschillende thema's om meer informatie te verkrijgen over het zwemonderwijs in Nederland. In deze factsheet staan de zwemlesaanbieders centraal. Dit is een vervolg op de monitor zwemlesaanbieders uit 2017.² Het doel van de monitor is om een beeld te krijgen van de indelingen van de zwemlessen, het diplomazwemmen en de kennisontwikkeling van de zwemonderwijzers.

Zwemlesaanbieders en zwembaden

In 2022 is de monitor door 295 zwemlesaanbieders ingevuld. Het merendeel is werkzaam bij een zwembad (61%), een kwart bij een particuliere zwemschool (25%) en het kleinste deel bij een vereniging (8%) of een andere organisatie (5%). De monitor is voornamelijk ingevuld door coördinatoren van de zwemlessen of door een hoofd zwemzaken (65%).

Het merendeel van de zwemlesaanbieders biedt les aan in een openbaar zwembad (82%). De helft biedt les aan in

een 25-meterbassin met vijf/zes banen (49%). De andere helft biedt les aan in grotere bassins (14%), 20/25-meterbassin met vier banen (14%) of in kleinere bassins (22%). 82 procent van de zwemlesaanbieders geeft aan dat voor het diplomazwemmen in hetzelfde zwembad gezwommen wordt als voor het leszwemmen.

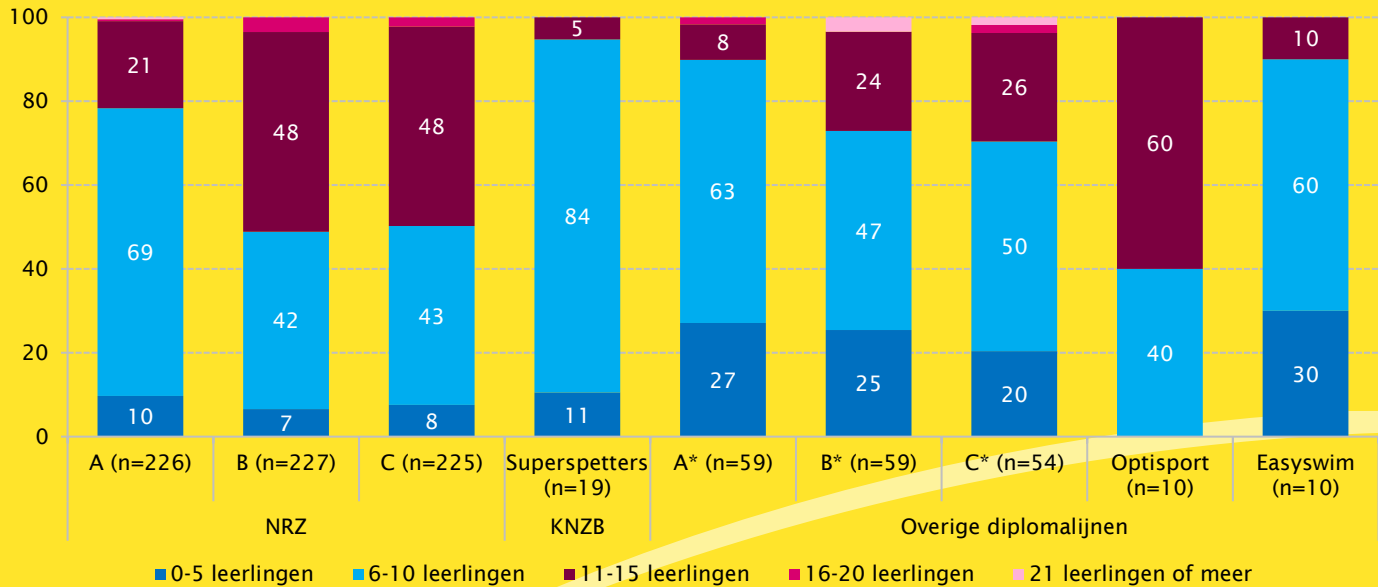
Aangeboden diplomalijnen

Aan de respondenten is gevraagd welke diplomalijn(en) zij aanbieden. 89 procent geeft één diplomalijn uit. Meer dan drie kwart geeft het Zwem-ABC van NRZ uit (78%). Andere diplomalijnen zijn het ABC-diploma van ENVOZ (9%), Superspetters van KNZB (6%), Sop Zwemles van Optisport (3%), het EasySwim-diploma (3%) of een eigen zwemdiploma (4%).

Frequentie en duur zwemlessen

Bij alle diplomalijnen hebben zwemmers voornamelijk één keer in de week les (figuur 1). Bij het KNZB-diploma heeft daarnaast een groot aandeel twee keer per week zwemles (42%).

Figuur 2 Groeps-grootte zwemlessen naar type diploma (in procenten)

* Hieronder vallen de diploma's van ENVOZ, ZON en eigen zwemdiploma's
Bron: Mulier Instituut, Vragenlijst zwemlesaanbieders, 2022.

Maken we een uitsplitsing naar type zwemlesaanbieder dan blijkt dat bij een kwart van de verenigingen leerlingen twee keer per week zwemles hebben voor een A-, B-, of C-diploma (resp. 26%, 22%, 26%; niet in figuur). Bij het zwembad als zwemlesaanbieder is dit voor een A- en B-diploma 17 procent en voor een C-diploma 11 procent. Bij een particuliere zwemschool heeft 17, 12 en 10 (resp. A,B,C-diploma) procent twee keer in de week zwemles.

Bij het merendeel van de zwemlesaanbieders duren de lessen 45 minuten. Zwemlesaanbieders die een ander of een eigen diploma aanbieden (n=72) geven daarnaast vaak zwemlessen van 30 minuten (38% voor A- en B-diploma, 31% voor C-diploma) of 60 minuten (23% voor A-, B- en C-diploma). Enkele zwemlesaanbieders met een diplomalijn van de KNZB geven aan dat de lessen langer duren dan 60 minuten (16%). Zwemlesaanbieders met een diplomalijn van NRZ bieden geen zwemlessen aan die langer dan 60 minuten duren.

Groeps-grootte zwemlessen

De groeps-grootte verschilt per diplomalijn (figuur 2). Vaak wordt een groep van maximaal tien leerlingen gehanteerd, voornamelijk bij de diplomalijn van de KNZB

en EasySwim (laatste niet in figuur). Bij de diplomalijn van Optisport is de groeps-grootte vaak meer dan tien leerlingen (60%, niet in figuur). De lesgroepen voor een B- en C-diploma van de overige diplomalijnen en de Superspetters van de KNZB zijn vaker kleiner (minder dan tien leerlingen) dan bij de B- en C-diploma's van NRZ.

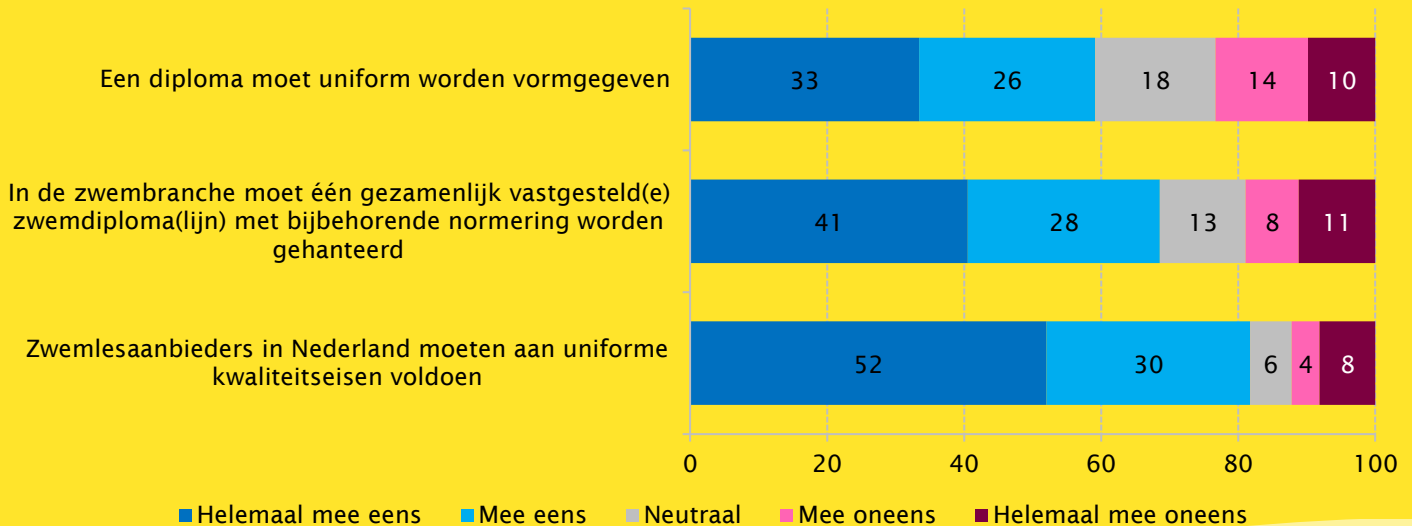
Startleeftijd zwemlessen

De minimale startleeftijd die de zwemlesaanbieders met de diplomalijn van NRZ, ENVOZ, Optisport of EasySwim hanteren is 4 jaar. Bij aanbieders van de diplomalijn van de KNZB is dit 5 jaar. Bij de meeste zwemlesaanbieders is de gemiddelde startleeftijd 5 jaar. Deze leeftijd noemen zwemlesaanbieders ook als ideale startleeftijd.

Leerlingvolgsystemen

89 procent van de zwemlesaanbieders gebruikt een leerlingvolgsysteem. Dit is vergelijkbaar met 2017 (85%). De drie meest genoemde redenen om een leerlingvolgsysteem te gebruiken komen overeen met 2017: 1) het niveau van de kinderen monitoren (94%), 2) ouders de mogelijkheid tot inzage geven (80%) en 3) de zwemlessen monitoren (67%).

Figuur 3 Stellingen over diploma-uitgifte, volgens zwemlesaanbieders (in procenten, n=295)

Bron: Mulier Instituut, Vragenlijst zwemlesaanbieders, 2022.

Kwaliteitseisen en uniformiteit

82 procent van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling dat de zwemlesaanbieder in Nederland aan uniforme kwaliteitseisen moet voldoen (figuur 3). Daarnaast vindt meer dan de helft dat een diploma uniform moet worden vormgegeven (59%) en is meer dan twee derde van mening dat in de zwembranche één gezamenlijk vastgestelde zwemdiplomalijn moet worden gehanteerd (69%). Dit is vergelijkbaar met de uitkomsten van de branche-consultatie van juni 2022 georganiseerd door NRZ³.

Zwemvaardigheid en zwemveiligheid

74 procent van de zwemlesaanbieders vindt dat te weinig kinderen doorgaan tot ze een volledig zwemlestraject^a hebben afgerond (figuur 4). Dit komt overeen met de monitor van 2017 (75%). Vier op de vijf zwemlesaanbieders geven aan dat kinderen na de zwemles te weinig zwemmen, waardoor de zwemveiligheid achteruitgaat. Dit is meer dan in 2017 (70%). Op dit onderwerp liggen kansen voor partijen in de zwembranche om dit verder te onderzoeken. Ook ligt er een kans om Nederlanders te stimuleren om te blijven zwemmen, om zo hun zwemveiligheid te vergroten.

De zwemlesaanbieders geven merendeels aan dat kinderen veilig zijn tijdens het recreëren in het water of bij een onverwachte val in het water (figuur 4). Opvallend is dat in 2017 81 procent het eens was met de stelling 'Kinderen kunnen na ons volledige zwemtraject veilig in het buitenzwemwater recreëren' en in de huidige monitor nog maar 71 procent. Mogelijk is dit omdat de zwemveiligheid meer onder de aandacht gebracht wordt of omdat kinderen na de zwemles te weinig zwemmen om zwemveilig te blijven.

79 procent van de zwemlesaanbieders vindt dat zwemonderwijzers een wettelijk erkend diploma of certificaat moeten hebben voor ze les mogen geven.

Contact met ouders

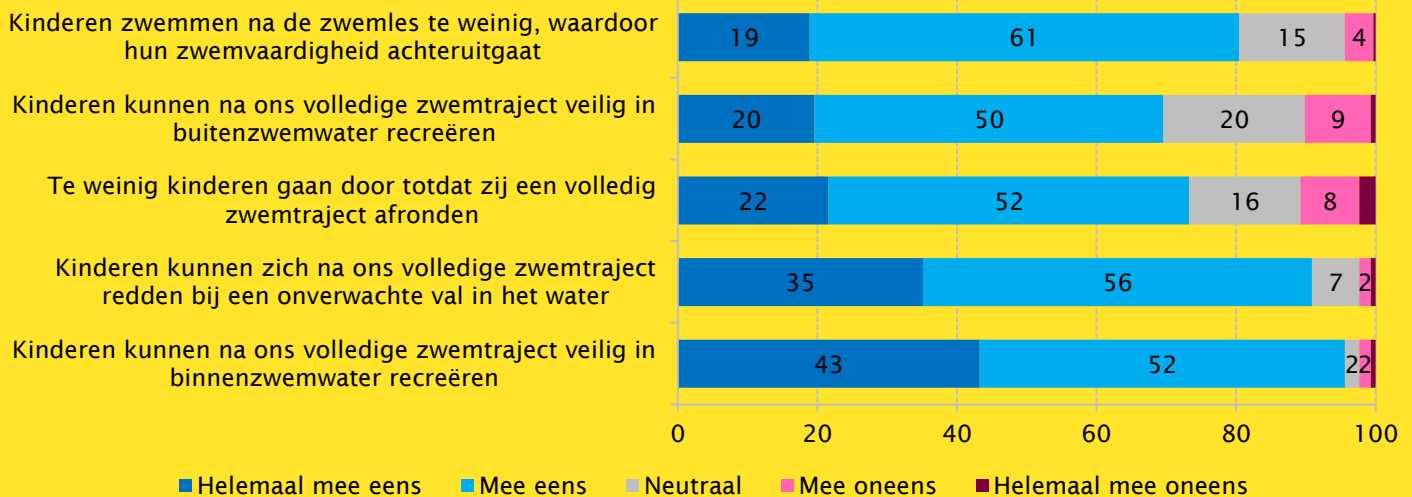
Het merendeel van de zwemlesaanbieders heeft (bijna) altijd contact met ouders voor de start van het zwemlestraject (56%) en tijdens het zwemlestraject (55%).

Conclusie

Zwemles wordt voornamelijk gegeven in een openbaar zwembad. In de frequentie, duur en groepsgrootte van de zwemles zijn enkele verschillen te zien tussen de diplomalijnen. Gemiddeld hebben kinderen één keer per week zwemles met een duur van 45 minuten.

^a Onder 'volledig zwemlestraject' verstaan we het complete traject dat de organisatie aanbiedt.

Figuur 4 Stellingen over de afronding van het zwemlestraject en de situatie na een zwemlestraject, volgens zwemlesaanbieders (in procenten, n=295)

Bron: Mulier Instituut, Vragenlijst zwemlesaanbieders, 2022.

De uitkomsten van de huidige monitor zijn vergelijkbaar met die uit 2017. Wel geven nu meer zwemlesaanbieders aan dat minder kinderen een volledig zwemtraject afronden en dat kinderen minder zwemmen na de zwemles. Met het volledige traject wordt voldaan aan de Nationale Norm Zwemveiligheid en regelmatig zwemmen is van belang om de vaardigheid te behouden. Om te zorgen dat meer kinderen aan de norm voldoen is meer kennis nodig over waarom kinderen het zwemlestraject niet in zijn geheel doorlopen en waarom kinderen weinig zwemmen na de zwemlessen.

Het merendeel van de zwemlesaanbieders vindt dat de zwemlesaanbieder aan uniforme kwaliteitseisen moet voldoen. Dit is in lijn met het perspectief van ouders dat voortkwam uit onderzoek van Radar AVROTROS⁴. Hieruit bleek dat het ruime merendeel van de ouders vindt dat zwemonderwijzers een wettelijk erkend diploma of certificaat moeten hebben voordat ze les mogen geven en dat diploma's aan uniforme kwaliteitseisen moeten voldoen. Kwaliteitseisen voor zwemonderwijzers helpen mogelijk om de zwemveiligheid in Nederland te verbeteren. Dit kan aandacht krijgen in het vervolg van het Nationaal Plan Zwemveiligheid.

Onderzoek

De vragenlijst is uitgezet onder 1.400 zwembaden en zwemscholen die bekend zijn bij NRZ of de KNZB. In totaal is de vragenlijst door 295 zwembaden en/of zwemscholen volledig ingevuld.

Referenties

¹ Nationale Raad Zwemveiligheid (2019). *Nationaal Plan Zwemveiligheid 2020-2024: veilig opgroeien en meedoen in Nederland waterland.*

² Floor, C (2017). *Zwemlesaanbieders 2017.* Mulier Instituut.

³ Nationale Raad Zwemveiligheid (2022). *Rapportage brancheconsultatie borging kwaliteit zwemles en diplomering.*

⁴ Radar AVROTROS (2022). *Nederlands zwemonderwijs onder de maat.*

<https://radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/nederlands-zwemonderwijs-onder-de-maat/>